

2 nō 'Ēperēra 2018

Nā : Te mau hui mana fa'atere rahi ; te mau peresidenira'a rahi o te mau pupu tauturu ; te mau hitu 'ahuru ārea ; te mau peresideni titi, misiōni 'e mata'eina'a ; te mau 'ēpisekōpo 'e te mau peresideni 'āma'a ; te mau 'āpo'ora'a titi 'e 'āpo'ora'a pāroita

(*'Ia tai'ohia i roto i te purera'a 'ōro'a*)

E te mau taea'e 'e te mau tuahine here ē,

Aupuru i te ta'ata nā roto i te mau pupu autahu'ara'a a Melehizedeka 'e te Sōtaiete Tauturu ha'apūaihia

'Ua fa'ahi'o te tāvinira'a a te Fa'aora i te huru o nā ture rahi e piti : « Hina'aro 'oe i tō Atua ia Iehova ma tō 'ā'au ato'a, 'e ma tō vārua ato'a, 'e ma tō mana'o ato'a » 'e « E aroha atu 'oe i tō ta'ata tupu, mai tō aroha ia 'oe iho na » (Mataio 22:37, 39). Mai te au i te reira vārua, 'ua ha'api'i ato'a Iesu : « 'O 'outou nei tei mā'itihia e au 'ia [aupuru] i teie nei feiā » (3 Nepi 13:25).

'Ei rōtahira'a i te mau tauto'ora'a a te mau pupu autahu'ara'a a Melehizedeka 'e a te mau Sōtaiete Tauturu i ni'a i te aupura'a mai tei ha'api'ihia e te Fa'aora ; tē fa'aara atu nei mātou i te mau fa'atanora'a i muri nei :

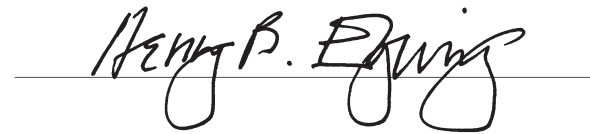
- **I te pae o te pāroita, hō'ē pupu autahu'ara'a a Melehizedeka.** E 'āmuihia i teienei te mau melo nō te pupu peresibutero 'e nō te pupu tahu'a rahi i roto hō'ē pupu ma te hō'ē noa peresidenira'a. E parauhia te reira pupu, te « pupu peresibutero », 'e e fa'a'orehia te mau pupu tahu'a rahi pāroita.
- **I te pae o te titi, hō'ē pupu tahu'a rahi.** E tāmāu noa te peresidenira'a titi i te tāvini 'ei peresidenira'a nō te pupu tahu'a rahi. Te mau melo o te reira pupu, 'o te mau tahu'a rahi noa 'ia e tāvini ra i roto i te peresidenira'a titi, te 'episekōpora'a, te 'āpo'ora'a teitei 'e te patereareha e 'ohipa ra.
- **E mono te aupurura'a i te hāhaerera'a 'utuāfare 'e te hāhaerera'a a te mau tuahine.** I teienei, e riro nā fa'anahora'a ta'a 'ē o te hāhaerera'a 'utuāfare a te mau taea'e 'e a te mau tuahine 'ei tauto'ora'a hō'ē e parauhia te « aupurura'a », e ha'apa'ohia e nā peresidenira'a pupu peresibutero 'e Sōtaiete Tauturu i raro a'e i te fa'aterera'a a te 'episekōpo. Te aupurura'a, 'o te ha'apa'ora'a 'ia ia vetahi 'ē mai te Mesia te huru, 'o te tauturura'a 'ia pāhono i tō rātou mau hina'aro pae vārua 'e pae tino.
- **Fa'aō i te feiā 'āpī i roto i te aupurura'a.** E fa'aōhia te mau Tarona 'e te mau Roti i roto i te aupurura'a 'ei 'āpiti nō te mau tuahine o te Sōtaiete Tauturu, 'e e tāmāu noa te mau tahu'a 'e te mau ha'api'i 'ei 'āpiti nō te mau taea'e tei mau i te autahu'ara'a a Melehizedeka.

E ti'a i te mau fa'atanora'a pupu autahu'ara'a 'ia rave-'oi'oi-hia. E tītauhia paha te tahi taime nō te fa'atupura'a i te mau taurira'a nō te aupurura'a, e ti'a rā 'ia fa'anaho-'oi'oi-hia te reira. E roa'a te mau ha'amāramaramara'a hau atu i ni'a ia ministering.lds.org/tah.

Ma te here mau,

_____

_____

_____

Te Peresidenira'a Mātāmua

Aupuru i te ta'ata nā roto i te mau pupu autahu'ara'a a Melehizedeka 'e te Sōtaiete Tauturu ha'apūaihia

TE EKALESIA A
IESU MESIA
I TE FEIA MO'A
I TE MAU MAHANA
HOPEA NEI

Parau 'āpiti i te rata a te Peresidenira'a Mātāmua o te 2 nō 'Ēperēra 2018

'Ua fa'ahi'o te orara'a 'e te tāvinira'a a te Fa'aora i te huru o nā ture rahi e piti : « Hina'aro 'oe i tō Atua ia Iehova ma tō 'ā'au ato'a, 'e ma tō vārua ato'a, 'e ma tō mana'o ato'a » 'e « E aroha atu 'oe i tō ta'ata tupu, mai tō aroha ia 'oe iho na » (Mataio 22:37, 39). 'Ei melo o te 'Ēkālesia a te Fa'aora 'o tei hina'aro mau 'ia riro 'ei pipi nāna, e ti'a ia tātou 'ia pe'e i tāna a'o 'ia here 'e ia tāvini i tō tātou Metua i te Ra'i 'e i tāna mau tamari'i. « Mai te mea tē here nei 'outou iā'u nei e tāvini ia outou iā'u », tā te Fa'aora i parau (PH&PF 42:29). 'Ua ha'api'i te ari'i Beniamina : « 'A tavini ai 'outou i te ta'ata nei, tē tāvini ra ia 'outou i tō 'outou Atua ra » (Mosia 2:17). 'Ua tātara poto mai Alama i tā tātou hōpoi'a i te nā-'ō-ra'a 'oia ē : « I tīa'i ai rātou i tō rātou mau ta'ata, 'e 'ua tauturu ho'i ia rātou i te mau mea o te parau ti'a ra » (Mosia 23:18).

'Ei tauturura'a ia tātou tāta'itahi 'ia pāhono i te fa'auera'a hanahana e ha'apa'o 'e e tāvini ia vetahi 'ē, 'ua fa'aara te Peresidenira'a Mātāmua i te mau fa'atanora'a i muri nei, tei 'ōpuahia nō te fa'arōtahi i te mau tauto'ora'a a te mau pupu autahu'ara'a a Melehizedeka 'e a te mau Sōtaiete Tauturu i ni'a i te aupurura'a mai tei ravehia e te Fa'aora. I muri nei teie mau fa'atanora'a :

- **I te pae o te pāroita, hō'ē pupu autahu'ara'a a Melehizedeka.**
- **I te pae o te titi, hō'ē pupu tahu'a rahi.**
- **E mono te aupurura'a i te hāhaerera'a 'utuāfare 'e te hāhaerera'a a te mau tuahine.**
- **Fa'aō i te feiā 'āpī i roto i te aupurura'a.**

'Ei turura'a i teie mau fa'atanora'a, e'ita te mau pāroita 'e te mau titi e fa'atupu fa'ahou i te mau rurura'a tōmite fa'atere autahu'ara'a. Mai te peu e hiti mai te tahi fifi ta'a 'ē i roto i te pāroita, mai te hō'ē fifi rahi 'utuāfare ānei 'aore rā te hō'ē fifi i te pae o te tōtauturu, e paraparauhia te reira i roto i te hō'ē rurura'a fa'a'ā'ano a te 'episekōpora'a. Nō te tahi atu mau fifi ri'i, e nehenehe e paraparauhia i roto i te 'āpo'ora'a pāroita. Tei pi'ihia « te mau rurura'a tōmite fa'atere autahu'ara'a o te titi », e pi'ihia « te mau rurura'a 'āpo'ora'a teitei » (hi'o i te mau uira'a 7 'e 15, i raro nei).

E roa'a te mau ha'amāramaramara'a hau atu i ni'a ia ministering.lds.org/tah.

I te pae o te pāroita, hō'ē pupu autahu'ara'a a Melehizedeka

'Ua ha'api'i te peresideni Russell M. Nelson ē « 'aita e tītauhia 'ia tae pauroa mai te heheura'a i te hō'ē noa taime. E nehenehe e tae marū noa mai ». ¹ Nā te terera'a o te mau 'ohipa nō ni'a i te mau pupu autahu'ara'a, 'e nā te māramaramara'a rahi a'e i te mau tāviri o te autahu'ara'a, e hōro'a mai i terā hōho'a heheura'a tae marū noa mai. I roto i te tūa'ā'ai o te 'Ēkālesia, pinepine te Fatu i te heheu mai i tōna hina'aro, te parau nā ni'a i te parau, 'e ha'amaita'i marū noa mai i tāna mau tamari'i i te māramaramara'a rahi a'e i te huru e fa'a'ohipa i te mau parau tumu o te 'evanelia mai te au i te huru orara'a e vai ra (hi'o PH&PF 46:15–16).

E rave rahi matahiti tō te Peresidenira'a Mātāmua 'e te pupu nō te Tino 'Ahuru Ma Piti 'āpōsetolo ferurira'a i te mau fa'atanora'a e fa'ata'ahia i muri nei. E mea nā roto noa i te pure rahi, te tuatāpapa-māite-ra'a i te mau 'irava niu nō ni'a i te mau pupu autahu'ara'a, te tūra'a te mana'o o te feiā fa'atere e peresideni nei i te 'Ēkālesia 'e te ha'apāpūra'a ē 'o te hina'aro teie o te Fatu, te feiā fa'atere i rave i te fa'anaho-fa'ahou-ra'a o te mau pupu autahu'ara'a a te pāroita 'e a te titi, 'o te rira ia ei ta'ahira'a hau atu i roto i te terera'a o te Fa'aho'i-fa'ahou-ra'a.

1. E aha te mau fa'atanora'a nō te mau pupu tahu'a rahi 'e te mau pupu peresibutero o te pāroita ?

I roto i te mau pāroita, e 'āmuihia i teienei te mau melo nō te pupu peresibutero 'e nō te tahu'a rahi 'ei hō'ē pupu ma te hō'ē noa peresidenira'a. E parauhia te reira pupu ta'ata rahi 'e te tāhō'ē, te « pupu peresibutero », 'aita fa'ahou te pupu tahu'a rahi pāroita.

Tei roto i te pupu peresibutero te tā'āto'ara'a o te mau peresibutero 'e te mau taea'e e tano 'ei peresibutero i roto i te pāroita, 'e tae noa atu i te mau tahu'a rahi 'aita e tāvini ra i roto i te 'episekōpora'a, i roto i te peresidenira'a titi, i roto i te 'āpo'ora'a teitei 'aore rā 'ei patereareha i ni'a i te 'ohipa.

2. Nāhea te peresidenira'a pupu peresibutero 'ia fa'anahohia ?

E ha'amāuruuru te peresideni titi, ma te tauturuhia e tōna nā tauturu, i te mau feiā fa'atere pupu tahu'a rahi 'e te mau peresidenira'a pupu peresibutero e vai ra. I muri iho e pi'i te peresideni titi i te hō'ē peresideni peresibutero 'āpi i roto i te pāroita tāta'itahi, 'e e pi'i te peresideni titi, te hō'ē tauturu i roto i te peresidenira'a titi 'aore rā te hō'ē melo 'āpo'ora'a teitei i nā tauturu tei tu'uhia mai te i'oa, nō te tāvini i roto i te peresidenira'a pupu peresibutero. I roto i te peresidenira'a pupu peresibutero 'āpi, e nehenehe e pi'ihia te hō'ē peresibutero 'e te hō'ē tahu'a rahi, ma te fāito matahiti ta'a 'ē ho'i 'e te 'ite ta'a 'ē, 'ia tāvini 'āmui i roto i te hō'ē peresidenira'a pupu. E nehenehe te hō'ē peresibutero 'aore rā te hō'ē tahu'a rahi e tāvini 'ei peresideni pupu 'aore rā 'ei tauturu.²

3. Nā vai e fa'atere i te 'ohipa a te peresideni pupu peresibutero ?

'O te peresideni titi te ti'a fa'atere o te peresideni pupu peresibutero, nāna e hōro'a i te ha'api'ipi'ira'a 'e te arata'ira'a nā roto atu i te peresidenira'a titi 'e te 'āpo'ora'a teitei. 'O te 'episekōpo te tahu'a rahi peresideni i roto i te pāroita, 'e e fārerei pinepine ato'a 'oia i te peresideni pupu peresibutero. E 'āpo'o te 'episekōpo 'e te peresideni pupu peresibutero nō te hōro'a te 'episekōpo i te peresideni pupu peresibutero i te arata'ira'a au nō ni'a i te rāve'a maita'i a'e nō te tāvini 'e nō te ha'amaita'i i te mau melo o te pāroita, i te 'ohipara'a ma te au maita'i 'e te mau pupu ato'a o te pāroita. (Hi'o *Buka arata'i* 2, 7.3.1.)

4. E tauī ānei teie mau fa'atanora'a fa'anahonahora'a i te tōro'a o te mau melo o te pupu ?

'Aita. E vai noa te peresibutero 'ei peresibutero 'e te tahu'a rahi 'ei tahu'a rahi, i te pae o te tōro'a autahu'ara'a. E tāmau noa ato'a te mau peresibutero i te fa'atōro'ahia 'ei tahu'a rahi i te taime e pi'ihia ai rātou i roto i te hō'ē peresidenira'a titi, te 'āpo'ora'a teitei 'aore rā te 'episekōpora'a—'aore rā i te tahi atu taime e fa'ata'a mai te peresideni titi, tāna i feruri nā roto i te pure 'e te fa'aurura'a.

5. E nehenehe ānei e hau atu i te hō'ē pupu peresibutero i roto i te pāroita ?

'Oia mau. 'Ia au i te vārua o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 107:89, 'ia rahi roa 'ino te ta'ata tei mau i te autahu'ara'a a Melehizedeka, e nehenehe te mau feiā fa'atere e fa'anaho hau i te hō'ē noa pupu peresibutero. 'Ia tupu ana'e te reira, e ti'a 'ia fa'a'aifāito maita'i te mau pupu i te parau nō te matahiti, te 'ite 'e te tōro'a autahu'ara'a 'e te pūai.

I te pae o te titi, hō'ē pupu tahu'a rahi.

6. E aha te mau fa'atanora'a nō te pupu tahu'a rahi o te titi ?

E tāmāu noa te peresidenira'a titi i te tāvini 'ei peresidenira'a pupu tahu'a rahi o te titi. Te mau melo o terā pupu, 'o te mau tahu'a rahi noa ia e tāvini ra i roto i te peresidenira'a titi, te 'episekōpora'a, te 'āpo'ora'a teitei 'e te patereareha i ni'a i te 'ohipa. E 'ere te mau pāpa'i parau 'e te mau pāpa'i parau fa'atere, pāroita 'e titi, i te mau melo nō te pupu tahu'a rahi.

E haere te mau melo o te pupu tahu'a rahi o te titi i te purera'a pupu peresibutero mai te peu 'aita rātou i tonohia i te tahi atu vāhi.

7. E aha te 'ohipa a te pupu tahu'a rahi o te titi ?

Nā ni'a i tō rātou ti'ara'a peresideni, 'ia hina'arohia, e ruru te peresidenira'a titi 'e te mau melo o te pupu tahu'a rahi o te titi nō te ha'api'ipi'i 'e nō te tauturu te peresidenira'a titi i te mau melo o te pupu i roto i tō rātou pi'ira'a. E tāmāu noa te mau rurura'a e vai nei i roto i te *Buka arata'i* 2, i te tuha'a 18.3 ma teie mau fa'atanora'a i muri nei :

- E pi'ihia te mau rurura'a tōmite fa'atere autahu'ara'a o te titi : « Te mau rurura'a 'āpo'ora'a teitei ».
- E'ita e fa'atupu-fa'ahou-hia te rurura'a matahiti nō te mau tahu'a rahi fa'atōro'ahia. E fa'atupu rā te peresidenira'a titi i te rurura'a matahiti nō te pupu tahu'a rahi o te titi.

8. E aha te mau fā o teie mau fa'atanora'a i roto i te mau pupu autahu'ara'a a Melehizedeka ?

E tāhō'ē te fa'atupura'a i te hō'ē noa pupu autahu'ara'a a Melehizedeka i roto i te pāroita, i te mau taea'e e mau nei i te autahu'ara'a, nō te rave i te mau tuha'a ato'a o te 'ohipa nō te fa'aorara'a, mai te 'ohipa hiero 'e te 'ohipa 'ā'amu 'utuāfare tei ha'apa'ohia e te tīa'i pupu tahu'a rahi i nā mua a'e nei E nehenehe atura i te mau melo fāito matahiti ta'a 'ē 'e te 'ite ta'a 'ē e 'āpī mai i te hi'ora'a 'e te 'ite o te tahi atu feiā 'e tō rātou fāito rau i roto i te orara'a. E fa'afāna'o ato'a te reira i te taime i te feiā tei maoro a'e i roto i te autahu'ara'a nō te a'o tauturu i te tahi atu mau taea'e, mai te mau ta'ata e tano 'ei peresibutero, te mau melo 'āpī, te feiā 'āpī pa'ari 'e tae noa atu ia rātou e ho'i mai nei i te purera'a.

E tauturu teie mau fa'atanora'a i te mau pupu peresibutero 'e te mau Sōtaiete Tauturu 'ia fa'aaui i tā rātou 'ohipa. E fa'a'ōhie ato'a te reira i te fa'aura'a 'ohipa i roto i te pupu autahu'ara'a 'e te 'episekōpora'a 'e te 'āpo'ora'a pāroita. 'E e fa'ati'a ato'a te reira i te 'episekōpo 'ia hōro'a i te mau hōpoi'a rahi atu ā i ni'a i te mau peresideni pupu peresibutero 'e te Sōtaiete Tauturu, 'ia ti'a iāna 'e tōna nā tauturu 'ia rōtahi i ni'a i tā rātou mau hōpoi'a mātāmua—te peresidenira'a iho ā rā i ni'a i te Autahu'ara'a a Aarona 'e te Feiā 'Āpī Tamāhine.

E mono te aupurura'a i te hāhaerera'a 'utuāfare 'e te hāhaerera'a a te mau tuahine

E rave rahi matahiti tō te mau taea'e hāhaere 'e tō te mau tuahine hāhaere fāri'ira'a i te tonora'a 'ia hāhaere pauroa te 'āva'e i te fare o te melo tāta'itahi, nō te hōro'a i te hō'ē poro'i, 'e nō te tauturu atu 'ia hina'arohia. E mau hora tāvinira'a rahi roa 'ino 'e te itoito 'e te pipiri 'ore tei hōro'ahia i roto i teie 'ohipa rahi.

Ma te patu i ni'a i terā itoito rahi, tē ani nei te feiā fa'atere o te 'Ēkālesia i te mau melo 'ia fa'arahi atu ā i tō rātou rōtahira'a i ni'a i te ha'apa'ora'a ia vetahi 'ē mai te Mesia te huru, i te pae vārua 'e i te pae tino (hi'o *Buka arata'i* 2, 3.2.3). 'Ei tūra'ira'a i te parau nō te ha'apa'ora'a i te ta'ata, e riro mai nā fa'anahora'a tahito nō te hāhaerera'a 'utuāfare 'e te hāhaera'a a te mau tuahine 'ei tauto'ora'a hō'ē i teieni, 'o te parauhia te « aupurura'a », ha'apa'ohia e nā peresidenira'a pupu peresibutero 'e te Sōtaiete Tauturu i raro a'e i te fa'aterera'a a te 'episekōpo.

9. E aha te « aupurura'a » ?

'Ua fa'a'ite te Fa'aora nā roto i tōna hi'ora'a e aha te aura'a 'ia aupuru, i tōna tāvinira'a maoti tōna here i tōna Metua 'e i te ta'ata tāta'itahi (hi'o Ioane 15:9–10). I here ho'i, i ha'api'i ho'i, i pure ho'i, i tāmāhanahana ho'i 'e i ha'amaita'i ho'i 'oia i te feiā 'ati a'e iāna, ma te ani ia rātou 'ia pe'e iāna (hi'o Mareko 8:34). 'Ia aupuru te mau melo o te 'Ēkālesia i te ta'ata, e 'imi rātou nā roto i te pure 'ia tāvini mai tā te Fatu i hina'aro—e « ha'amāhanahana ia rātou i tei au 'ia ha'amāhanahanahia ra », e « tīa'i i te 'ēkālesia i te mau taime ato'a, 'e 'ia vai noa i pīha'i iho ia rātou 'e 'ia fa'aitoito ia rātou ra », e « hāhaere i te mau fare o te mau melo ato'a » 'e e tauturu i te ta'ata tāta'itahi 'ia riro 'ei pipi mau nā Iesu Mesia (Mosia 18:9 ; PH&PF 20:51, 53 ; hi'o ato'a Ioane 13:35).

'Ia aupuru te mau melo i te ta'ata, e fa'aoti rātou nā roto i te 'āpara'ura'a 'e te fa'aurura'a i te pinepine 'e te huru fāreireira'a e fa'atupu 'e te ta'ata tā rātou e aupuru nei. Hō'ē a'e taime i roto i te toru 'āva'e, e 'āpo'o rātou nō te fa'aho'i i tā rātou parau fa'a'ite i tō rātou feiā fa'atere nō ni'a i tā rātou tāvinira'a 'e te mau hina'aro 'e te mau pūai o te ta'ata tei anihia rātou 'ia ha'apa'o. E fa'aho'i te feiā fa'atere i te parau fa'a'ite nō ni'a i teie mau uiuira'a aupurura'a pauroa te toru 'āva'e ; 'aita rātou e fa'aho'i fa'ahou i te parau fa'a'ite nō te rahira'a hāhaerera'a 'aore rā te rahira'a fāreireira'a i ravehia nō terā ta'ata 'e terā 'utuāfare. Hau atu, nā roto i te natira'a autahu'ara'a 'e te mau melo tāta'itahi, 'ua riro te mau taea'e aupuru 'e te mau tuahine aupuru 'ei rāve'a tūreirara'a tā te feiā fa'atere e nehenehe e fa'a'ohipa i te taime ata'ata 'e te rū.

10. E aha te i'oa e pi'i i te feiā aupuru ?

E parauhia te mau taea'e o te autahu'ara'a te mau « taea'e aupuru », 'e te mau tuahine o Sōtaiete Tauturu, te mau « tuahine aupuru ». I te rahira'a taime e pi'i-'ōhie-noa-hia rātou nā ni'a i tō rātou i'oa : « Te taea'e Jones » 'e te « tuahine Smith ». E'ita rātou e pi'ihia nā ni'a i te tahi ti'ara'a [mai te « Bishop »].

11. E aha te mau tū'atira'a 'e te mau ta'a-'ē-ra'a i roto i te aupurura'a 'e te hāhaerera'a 'utuāfare 'e te hāhaerera'a a te mau tuahine ?

'Ua tū'ati te aupurura'a i te hāhaerera'a 'utuāfare 'e i te hāhaerera'a a te mau tuahine i te mea ē, e fa'ata'ahia nō te fare tāta'itahi i nā taea'e autahu'ara'a—te mau taea'e aupuru—nō te aupuru 'e nō te ha'apa'o i te 'utuāfare 'aore rā te ta'ata e ora ra i reira (hi'o PH&PF 20:47, 59). E fa'ata'ahia nō te tuahine pa'ari tāta'itahi o te Sōtaiete Tauturu—te mau tuahine aupuru—nō te aupuru 'e nō te ha'apa'o iāna, nō te tūra'i atu ā i te parau nō te aupurura'a i fa'a'itehia mai e te peresidenira'a rahi o te Sōtaiete Tauturu, i ha'amata i Tēnuare 2018 ra (hi'o « Keep in Touch with Her Anytime, Anywhere, Any Way », *Ensign* 'aore rā *Liahona*, Tēnuare 2018, 7).

Hau atu, 'ua fa'atanohia te tahi mau tītaura'a hāhaerera'a 'utuāfare 'e te hāhaerera'a a te mau tuahine nō te tauturu i te mau melo 'ia aupuru atu ma te rōtahi rahi i ni'a i te tauturura'a i te mau hina'aro. 'Aita e tītau-fa'ahou-hia i te mau fāreireira'a 'ia riro 'ei mau tere fa'anahohia. E nehenehe e tupu i te fare, i te fare purera'a 'aore rā i te tahi atu vāhi maita'i 'e te au, 'o te nehenehe e haere. Mai tā Elder Jeffrey R. Holland i ha'api'i : « Te parau fa'a'ite faufa'a roa a'e, 'o te huru ia tā 'outou ha'amaita'ira'a 'e te aupurura'a i te feiā i raro a'e i tā 'outou ti'a'aura'a, 'e 'ia hi'ohia, 'aita ia tā te tārena 'e tā te vāhi. Te mea faufa'a rahi roa, 'o tō 'outou ia herera'a i tō 'outou mau ta'ata 'e tō 'outou fa'atupura'a i te fa'auera'a 'ia 'tīa'i i te 'Ekālesia i te mau taime ato'a' ».³

Parau poto noa, nā te Vārua e arata'i i te aupurura'a, e nehenehe e fa'aau i te fa'anahonahora'a 'e e fa'atanohia i ni'a i te mau hina'aro o te melo tāta'itahi.

12. Nāhea te aupurura'a i te arata'ihia e te Vārua ?

'Ia aupuru te mau melo i te ta'ata, e 'imi rātou i te fa'aurura'a nō te 'ite i te rāve'a maita'i roa a'e nō te toro i te rima ia vetahi 'ē 'e nō te pāhono i tō rātou mau hina'aro. E riro ānei te hō'ē tere hāhaere i tārenahia 'e te tahi tāniuniura'a i te hō'ē tuahine pa'ari 'ōtahi i te hōro'a iāna i te tā'amurara'a tāna i hina'aro ? E riro ānei te anira'a i te hō'ē taure'are'a paruparu 'ia 'āmui mai i roto i te hō'ē 'ohipa tauturura'a 'ei fāreireira'a tauturu roa a'e iāna ? E riro ānei te fa'aitoitara'a i te hō'ē tamāhine i tāna ha'uti tu'era'a pōpō i te tauturu iāna 'e tōna nā metua ? E riro ānei te hāponora'a i te hō'ē 'īrava i te hō'ē ta'ata nā roto i te poro'i niuniu i tē tauturu i te ha'amāmā i tāna hōpoi'a ? E riro ānei te hō'ē parau iti 'aore rā te hō'ē tāreta poro'i 'aore rā te hō'ē rata uira 'ei fa'a'itera'a i te māna'ona'ora'a ? E aha tā te Fa'aora e hina'aro i tāna mau tāvini 'ia rave ? 'Ua riro te 'imira'a i te mau pāhonora'a fa'auru i teie mau uira'a 'e te fa'a'ohipara'a i te mau rāve'a ato'a e vai ra nō te fāreirei ia rātou tei fa'ata'ahia mai, 'ei pū mau ia o te aupurura'a fa'auru. Nō te tāvini mai te Mesia te huru, e'ita tā te mau taea'e 'e tā te mau tuahine aupuru e nehenehe e tūru'i i ni'a i te mau tere hāhaere mātauhia 'aore rā i ni'a i te mau poro'i tei fa'ata'a-a'ena-hia ; e 'imi rātou i te fa'aurura'a 'e e 'āpo'o rātou 'e te mau melo o te 'utuāfare nō te ha'apa'o maita'i roa ia rātou tei fa'ata'ahia mai—ma te fa'a'ohipa i te taime 'e te mau rāve'a e vai nei ia rātou ra.

13. Mai te aha e nehenehe e fa'aau i te fa'anahonahora'a o te aupurura'a ?

Tei te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru ra te rāve'a nō te rave i te 'ohipa e manuia roa a'e. E 'ere paha hō'ē ā fāito aupurura'a nō terā 'e terā feiā tei anihia 'ia ha'apa'o. Ma te 'ohipa 'e te 'episekōpora'a 'e te 'āpo'ora'a pāroita, e fa'a'ite te mau peresidenira'a pupu peresibutero 'e te

Sōtaiete Tauturu i te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru i te mau 'ohipa e rave mātāmua roa, 'ia huru 'ite rātou 'o vai tei hina'aro rahi a'e ia rātou. E mea pinepine te mau ta'ata e ha'apa'o mātāmua roa, 'o te mau melo 'āpī ia, te mau melo paruparu 'e te tahi atu mau ta'ata mai te mau metua 'ōtahi, te mau vahine 'ivi 'e te mau tāne tō'ivi. E nehenehe te mau feiā fa'atere e tono i te hō'ē ti'a fa'atere feiā 'āpī i te 'utuāfare o te hō'ē tamāroa 'aore rā o te hō'ē tamāhine e fa'aruru ra i te tahi fifi, e tono 'oi'oi ato'a rātou i te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru i te mau melo fa'afāriu 'āpī. E nehenehe tā rātou e tono i te mau melo ato'a o te pupu peresibutero nō teie 'ohipa—te tahu'a rahi 'e te peresibutero.

Mai te peu e tano te reira, e nehenehe nā ta'ata fa'aipoipo e tonohia i te hō'ē 'utuāfare 'aore rā i te hō'ē ta'ata. Hau atu, e nehenehe te mau Tarona 'e te mau Roti e tauturu rahi mai nā roto i te tāvinira'a 'ei 'āpiti nō te mau tuahine Sōtaiete Tauturu, mai te mau tahu'a 'e te mau ha'api'i e tāvini nei 'e te mau taea'e tei mau i te autahu'ara'a a Melehizedeka (hi'o i te uira'a 22, i raro nei).

14. Nāhea e fa'atanohia te aupurura'a i ni'a i te mau hina'aro o te melo tāta'itahi ?

E 'imi te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru 'ia rave i te mau mea e pāhono maita'i a'e i te hina'aro o te ta'ata. Tē vai nei te rāve'a tūreiarā'a huru rau nō te pe'e i te mau muhumuhu o te Vārua 'e nō te pāhono i te mau hina'aro o te ta'ata tā rātou e tāvini ra. E ha'amata te pāhonora'a i te reira mau hina'aro nā roto i te ferurira'a ma te pure, 'e nā roto i te 'āparaura'a i te 'utuāfare 'e te ta'ata tei fa'ata'ahia nā rātou. I roto i terā paraparaura'a 'e te mau fārereira'a, e fa'aro'o rātou i te ta'ata tā rātou e aupuru nei nō te maramarama e aha te rāve'a maita'i a'e nō te tāvini ia rātou, e aha te pinepine 'e te huru fārerei tā rātou e tā'i ra, nā reira ato'a te mau poro'i 'e te mau tumu parau tā rātou e fa'a'ite atu. E hi'o maita'i nā ta'ata aupuru ē, e mea tano te tūreiarā'a 'e te mau melo o te 'utuāfare.

E 'imi te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru i te tauturu i te mau ta'ata 'e te mau 'utuāfare 'ia fa'a'ineine nō te mau 'ōro'a e toe ra nō rātou, 'ia ha'apa'o i te mau fafaura'a tā rātou i rave 'e 'ia riro mai 'ei ta'ata fa'arava'i iāna iho. Nō te tauturu, tē vai nei ia te fa'a'itera'a i te tahi mau poro'i pae vārua tei tano maita'i i te hō'ē ta'ata 'aore rā i te hō'ē 'utuāfare, noa atu ā pa'i e 'ere te aupurura'a, nā mua roa, i te fa'a'itera'a i te hō'ē poro'i. E'ita fa'ahou te *Liahona* e te *Ensign* e hōro'a i te hō'ē poro'i ta'a 'ē nō te fa'a'ohipa i roto i te mau fārereira'a aupurura'a.

15. Nāhea te feiā fa'atere o te autahu'ara'a a Melehizedeka 'e te feiā fa'atere o te Sōtaiete Tauturu 'ia tāhō'ē i tā rātou 'ohipa ?

Te noa'ara'a ia tātou i te aupuru rahi a'e ia vetahi 'ē, 'o te hō'ē ia fa'ahope'ara'a au i 'ōpuahia i roto i te ha'apūaira'a i te mau pupu autahu'ara'a nā roto i te fa'anahonaho-fa'ahou-ra'a ia rātou, nā reira ato'a te hō'ēra'a e noa'a mai 'e te Sōtaiete Tauturu. E riro te aupurura'a 'ei tauto'ora'a e fa'aahia nō te rave fa'aoti i te hōpoi'a a te autahu'ara'a 'ia « hāhaere i te mau fare o te mau melo ato'a » 'e 'ia « tā'i i te 'ēkālesia i te mau taime ato'a, 'e 'ia vai noa i pīha'i iho ia rātou 'e 'ia fa'aitoito ia rātou ra », 'e nō te rave fa'aoti i te fā a te Sōtaiete Tauturu « 'ia fa'arahi rātou i tō rātou fa'aro'o i te Metua i te Ao ra 'e ia Iesu Mesia 'e i tāna tāra'ehara ; 'ia ha'apūai rātou i te mau ta'ata, te mau 'utuāfare 'e te mau fare nā roto i te mau 'ōro'a 'e te mau fafaura'a 'e 'ia 'ohipa tāhō'ē rātou nō te tauturu i te feiā i roto i te fifi » (PH&PF 20:47, 53 ; *Buka arata'i* 2, 9.1.1).

Ma te ha'a 'āmui i raro a'e i te fa'aterera'a a te 'episekōpo, e fāna'o te mau peresidenira'a pupu peresibutero 'e Sōtaiete Tauturu i te fa'aurura'a, te nahonahora'a 'e te fa'aaura'a i roto i te 'imira'a 'ia hi'o 'e 'ia aupuru i te ta'ata tāta'itahi 'e te 'utuāfare tāta'itahi. I roto i te parau nō te fa'aaura'a, tē vai nei te 'ohipa-amui-ra'a mai teie i muri nei :

- Nā te mau peresidenira'a pupu peresibutero e tu'u mai i te mau tonora'a aupurura'a i te mau ta'ata 'e te mau 'utuāfare o te pāroita. Nā te mau peresidenira'a Sōtaiete Tauturu e tu'u mai i te mau tonora'a aupurura'a nō te mau tuahine o te Sōtaiete Tauturu. Mai te peu tē vai ra te tahi mau hina'aro ta'a 'ē, e paraparau te mau peresidenira'a pupu peresibutero 'e te Sōtaiete Tauturu i teie mau tonora'a ta'a 'ē hou 'a rave roa ai i te fa'aotira'a.
- E tu'u te mau peresidenira'a pupu peresibutero 'e te Sōtaiete Tauturu i te mau tonora'a aupurura'a i mua i te 'episekōpo, nāna e ha'amana.
- 'Ia hina'arohia, e paraparau te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru i te mau mea ta'a 'ē nō ni'a i te ta'ata, 'e 'ia tītauhia, e ani rātou i tō rātou mau feiā fa'atere pupu autahu'ara'a 'aore rā Sōtaiete Tauturu i te tauturu 'e te mau rāve'a hau atu.
- E ruru te mau peresidenira'a pupu peresibutero 'e te Sōtaiete Tauturu pauroa te toru 'āva'e nō te paraparau i te mau hina'aro o te mau ta'ata 'e o te mau 'utuāfare i 'apohia mai i roto i te mau uiuira'a aupurura'a.
- I muri iho i te reira, e ruru 'āmui te peresideni pupu peresibutero 'e te peresideni Sōtaiete Tauturu 'e te 'episekōpo nō te paraparau i te mau hina'aro o te mau ta'ata 'e o te mau 'utuāfare.
- 'Ia hina'arohia, e 'āpo'o te mau feiā fa'atere pupu peresibutero 'e te Sōtaiete Tauturu 'e te 'āpo'ora'a pāroita nō ni'a i te mau pūai 'e te mau hina'aro tei 'itehia i roto i te mau uiuira'a aupurura'a, e paraparau rātou 'e e ha'amau rātou i te hō'ē fa'anahora'a nō te tāvini 'e nō te ha'amaita'i i te mau melo o te pāroita.

'Ei fa'a'ōhiera'a i te fa'aaura'a i roto i te mau pupu, e rōtahi te mau pāroita i ni'a i te 'āpo'ora'a pāroita 'e e'ita rātou e fa'atupu fa'ahou i te mau rurura'a tōmite fa'atere autahu'ara'a. 'Ia hina'arohia, e paraparauhia te mau tumu parau i paraparauhia na i roto i te mau rurura'a tōmite fa'atere autahu'ara'a i roto i te mau rurura'a 'episekōpora'a fa'a'ā'anoahia, i roto i te 'āpo'ora'a pāroita 'aore rā i roto i te mau rurura'a toru 'āva'e a te 'episekōpo, te peresideni pupu peresibutero 'e te peresideni Sōtaiete Tauturu.

16. Nāhea te mau melo 'ia fāri'i i tā rātou tonora'a aupurura'a ?

E fārerei te mau feiā fa'atere i te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru—te mea au a'e, 'o rāua to'opiti—nō te fa'a'ite ia rātou i tā rātou tonora'a 'e nō te 'āpo'o nō ni'a i te mau pūai, te mau hina'aro 'e te mau fifi o te feiā tā rātou e aupuru atu. E nehenehe teie paraparaura'a e tupu i roto i te hō'ē uiuira'a aupurura'a (hi'o i te uira'a 20, i raro nei) 'aore rā i te taime e hina'arohia.

17. E aha te parau nō te mau tere i roto i te 'utuāfare ?

'Ia hi'ohia te mau nūmera, te ātea, te pāururura'a 'e te tahi atu mau 'ohipa, e'ita paha te tere i roto i te 'utuāfare e roa'ahia i te rave pauroa te 'āva'e, e 'ere paha i te mea 'ōhie ; terā rā, e mea faufa'a 'ia haere tino roa e fārerei i te ta'ata mai te peu e nehenehe. Nō te tāvini mai tā te Fa'aora e hia'ai nei, e hi'o te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru i te mau rāve'a ato'a nō te ha'apa'o 'e nō te paraparau i te ta'ata tei fa'ata'ahia nā rātou.

18. Te aupurura'a, 'o te fa'a'ite-noa-ra'a ia i te hō'ē poro'i ?

'Aita. 'A mātau ai te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru i te feiā tei fa'ata'ahia nā rātou, e 'apo mai rātou i tō rātou mau hina'aro 'e e nehenehe te Vārua Maita'i e fa'a'ite ia rātou i te hō'ē parau tumu o te 'evanelia e ha'api'i atu. E nehenehe ato'a i te hō'ē metua e tītau mai i te hō'ē tumu parau ta'a 'ē nō tōna 'utuāfare. Te « poro'i » maita'i roa rā, 'o te ha'apa'ora'a ia ia rātou ma te aumihi.

19. Nāhea te mau taea'e 'e te mau tuahine i te hōro'a i te parau fa'a'ite o tā rātou mau tauto'ora'a ?

E'ita te mau feiā fa'atere e tītau fa'ahou i te parau fa'a'ite nō te mau 'utuāfare 'e te mau ta'ata i hāhaerehia i roto i te hō'ē 'āva'e. I teienei, e fāna'o te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru i te taimē nō te 'āpo'o 'e tō rātou feiā fa'atere pupu peresibutero 'e te Sōtaiete Tauturu nō ni'a i te vaira'a o te feiā tā rātou e tāvini ra 'e nō ni'a ato'a i tā rātou nei mau tauto'ora'a aupurura'a. E tupu teie 'āpo'ora'a i te hō'ē a'e taimē i roto i te toru 'āva'e nā roto i te mau uiuira'a aupurura'a, 'e i te tahi fa'ahou ato'a mau taimē mai te peu e tītauhia 'ia paraparau.

20. E aha te uiuira'a aupurura'a ?

E fa'atupuhia te uiuira'a aupurura'a (1) nō te 'āpo'o nō ni'a i te mau pūai, te mau hina'aro 'e te mau fifi o te mau 'utuāfare 'e te mau ta'ata tei fa'ata'ahia mai, (2) nō te hi'o e aha te mau hina'aro tā te pupu autahu'ara'a, te Sōtaiete Tauturu 'aore rā te pāroita e nehenehe e tauturu atu 'e (3) nō te fāri'i i te ha'api'ira'a mai roto mai i te feiā fa'atere, 'ia fa'aitoitohia te mau tauto'ora'a aupurura'a.

Hō'ē a'e taimē i roto i te toru 'āva'e, e fārerei te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru 'e te hō'ē ti'a fa'atere o te pupu peresibutero 'aore rā o te Sōtaiete Tauturu i roto i te hō'ē uiuira'a aupurura'a, te mea au a'e, e fārerei tino roa i nā taea'e to'opiti 'aore rā nā tuahine to'opiti. E nehenehe te ta'ata fa'aipoipo aupuru e fārerei i te feiā fa'atere pupu peresibutero 'aore rā i te feiā fa'atere Sōtaiete Tauturu 'aore rā ia rātou pā'āto'a. Mai te peu e 'ere i te 'āva'e uiuira'a, 'e 'ua hina'arohia, e fa'atae mai te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru i te mau parau i te feiā fa'atere—ma te fārerei tino roa 'aore rā ma te tāniuniu, 'aore rā ma te tahi poro'i niuniu, te tahi rata uira 'aore rā te rāve'a e noa'a ia rātou. Mai te peu e parau 'ōmo'e, i te peresideni pupu peresibutero noa rātou e fa'a'ite ai i te reira, 'aore rā i te peresideni Sōtaiete Tauturu—'aore rā haere 'āfaro i te 'episekōpo ra.

21. Nāhea te mau feiā fa'atere 'ia tāpe'a i te mau parau nō te mau uiuira'a aupurura'a ?

E tāpe'a te mau peresidenira'a pupu peresibutero 'e te Sōtaiete Tauturu i te parau nō te mau uiuira'a tā rātou e fa'atupu, 'e te mau taea'e 'e te mau tuahine aupuru. Nā te feiā fa'atere e fa'a'ite i te 'āva'e e tupu ai te uiuira'a 'e te ta'ata e haere mai. E tāpa'o rātou i te uiuira'a o nā feiā aupuru mai te peu 'ua uiuira'a hō'ē a'e o rāua i roto i te toru 'āva'e.

I te 1 nō 'Ātete 2018, e ravehia te tahi fa'atanora'a i ni'a i te fa'anahora'a LDS Tools 'e te vāhi ra nō te feiā fa'atere 'e te mau pāpa'i parau (DDG) i ni'a ia LDS.org nō te rave i te reira parau fa'a'ite. E tupu ato'a te tahi mau tauira'a i ni'a i te parau fa'a'ite toru 'āva'e i te mau ārea 'āfa matahiti. E hōro'ahia atu te tahi atu ā mau tātarara'a nō te feiā fa'atere 'e te mau pāpa'i parau i roto i te hō'ē fa'aarara'a nō 'ō mai i te pū fa'atere o te 'Ēkālesia.

Fa'aō i te feiā 'āpī i roto i te aupurura'a

22. Nāhea i te fa'aō i te feiā 'āpī i roto i te mau tonora'a aupurura'a ?

E fa'ata'ahia te mau Taronā 'e te mau Roti 'ei 'āpiti nō te mau tuahine o te Sōtaiete Tauturu, mai te mau tahu'a 'e te mau ha'api'i e fa'ata'ahia nei 'ei 'āpiti nō te mau taea'e tei mau i te autahu'ara'a a Melehizedeka. E fa'a'ite mai te feiā 'āpī i tā rātou mau hōro'a hō'ē roa 'e e pa'ari mai rātou i te pae vārua 'ia 'āpe'e rātou i te feiā pa'ari i roto i te 'ohipa nō te fa'aorara'a 'e 'ia 'āpo'o rātou nō ni'a i te reira tāvinira'a i roto i te mau uiuira'a aupurura'a. Hau atu, e rahi atu ā te ta'ata e ha'apa'ohia nā roto i te fa'aōra'a mai i te feiā 'āpī i roto i te mau tonora'a aupurura'a, nō te mea e rahi atu ā te ta'ata 'ohipa. E 'ōhie ato'a paha 'e e pūai mai te reira mau tauto'ora'a i roto i te mau 'utuāfare 'ia tāvini 'āmui te metua vahine 'e te tamāhine—'e te metua tāne 'e te tamāroa.

23. Tītau ānei 'ia fa'ata'a ta'a 'ē i te taea'e 'e te tuahine aupuru nō te hō'ē taure'are'a feiā 'āpī ?

'Aita. E aupuruhia te feiā 'āpī tamāhine 'e te feiā 'āpī tamāroa nā roto i nā ta'ata aupuru o tō rātou 'utuāfare 'e nā roto ato'a i te mau feiā fa'atere Autahu'ara'a a Aarona 'e te Feiā 'Āpī Tamāhine.

E ti'a i te mau fa'atanora'a pupu autahu'ara'a 'ia rave-'oi'oi-hia. E tītauhia paha te tahi taime nō te fa'atupura'a i te mau tauira'a nō te aupurura'a, e ti'a rā 'ia fa'anaho-'oi'oi-hia te reira. E roa'a te mau ha'amāramaramara'a hau atu i ni'a ia ministering.lds.org/tah.

Fa'ata'ara'a ta'a 'ē : E tano te mau parau nō te mau pāroita 'e te mau 'episekōpo i te mau 'āma'a 'e te mau peresideni 'āma'a, e tano te mau parau nō te mau titi i te mau mata'eina'a, nā reira ato'a te mau parau nō te mau peresideni titi i te mau peresideni misiōni 'e mata'eina'a.

---

1. Russell M. Nelson, « Ask, Seek, Knock », *Ensign* 'aore rā *Liahona*, Nov. 2009, 83.

2. Hi'o Te Parau Ha'api'ira'a 'e te mau Parau Fafau 107:9–12. I roto i te 'īrava 11, « te tahu'a teitei » 'o te hō'ē ia tahu'a rahi e peresideni ra.

3. Jeffrey R. Holland, « Mau ti'a tonohia i te 'Ēkālesia », *Ensign* 'aore rā *Liahona*, Nov. 2016, 62.